

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Bekir Bozdağ** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Burcu ÇELİK ÖZKAN
Muş Milletvekili

Şırnak T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda tutulmakta olan 14 yaşındaki tutuklu çocuk R.D. 09.02.2016 tarihinde İnsan Hakları Derneği'ne başvuru yapmıştır. R.D.'nin İnsan Hakları Derneği'ne yaptığı başvurusu üzerine Ceza İnfaz Sisteminde Sivil Toplum Derneği 12 Şubat 2016 tarihinde TBMM İnsan Hakları İnceleme Komisyonu'na Şırnak T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda kötü muameleye dair inceleme yapması için başvuru yapmıştır.

R.D. başvurusunda “C-6 koğuşunda her gün farklı çocuklar tarafından dövüldüğünü, kafasının demirlere vurulmak suretiyle beş-altı kez bayıltıldığını, tecavüz edilmekle ve elektrik verilmekle tehdit edildiğini, hakarete maruz kaldığını, maruz kaldığı şiddeti korkudan söyleyemediğini ancak daha sonra bir arkadaşının görevli memura söylediğini belirtmektedir.”

R.D. bir çocuk hapisanesinde değil, yetişkin hapisanesinin çocuk koğuşunda tutulmaktadır. Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Komitesi'ne göre “Özgürlüğünden yoksun bırakılan her çocuk yetişkinlerden ayrılacaktır. Özgürlüğünden yoksun bırakılan bir çocuk yetişkinlere ayrılmış bir hapisane veya başka bir tesise konulamaz. Çocukların yetişkin hapisanelerine veya hücrelerine konmasının güvenlik ve refahlarını tehlikeye attığını, gelecekte suç işlememe ve toplumla bütünleşme olasılıklarını azalttığını gösteren çok sayıda kanıt vardır. Çocuk Hakları Sözleşmesi madde 37(c)'de “çocuğun yüksek yararı aksini gerektirmedikçe” ifadesiyle, belirtilen çocukların yetişkinlerden ayrılmasını, istisnalara dar bir yoruma tabi tutulmalıdır. Çocuğun yüksek yararı taraf devletlerin işine geldiği gibi yorumlanamaz. Taraf devletler, özgürlüğünden yoksun bırakılan çocukları, çocuklarla ilgili görevli ve personelin bulunduğu, politika ve uygulamaları farklı ayrı tesislere yerleştirmelidir.”¹ Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Komitesi'nin yorumu, çocukların, desteklenebileceği, tüm ihtiyaçlarının ve yüksek yararının gözetildiği kurumlarda bulunması gerektiğini ifade etmektedir. Türkiye'deki çocuk hapisanelerinde çocukların yüksek yararını gözetilen uygulamaların olduğu anlamına

¹ Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Komitesi'nin Çocuk Haklarına dair Sözleşme'ye ilişkin Genel Yorumları 2006-2008

gelmemektedir. Çocuk hapishaneleri yalnızca ortak alanların kullanımı, çocukların etkinlik ve faaliyetlere katılımları konusunda avantaj sağlamaktadır.

Yetişkinlerin kapatıldığı hapishanelerin koşullarında tutulan çocuklar, kurum içindeki ortak alanlardan, psiko-sosyal ihtiyaçlarına özgü etkinlik ve faaliyetlerden minimum seviyede yararlanmakta ve çocuklar ile çalışma deneyimi olmayan personel ile iletişim halinde bulunmaktadır. Çocuklar ile ilgili hak, ilke ve standartların bilinmesi gerekmekte, aksi takdirde çocuklara yönelik birçok ihmal ve istismarın fark edilmemesine sebep olabilmektedir.

Çocuklar arasındaki akran şiddetinin önlenmesi farklı yöntemlerle de mümkün olmasına rağmen, çoğu hapishanede çocuklar yaşları, fiziksel özellikleri, işledikleri iddia edilen suçları, mükerrer olup olmadıkları temel alınarak sınıflandırılmakta ve koşullara yerleştirilmektedir. Akran şiddeti önlenmediğinde ve fark edilmediğinde çok üst boyutlara ulaşmakta ve çocukların yaşamlarını yitirmesine dahi sebep olabilmektedir.

Bu kapsamda;

1. Bakanlığınızca Şırnak T Tipi Ceza İnfaz Kurumu'ndaki çocuklarla ve idare ile görüşme yapılmış mıdır? Yapılmamış ise neden yapılmamıştır? Cezaevi kamera kayıtları incelenmiş midir?
2. Bakanlığınızca akran şiddetinin önlenmesi ile ilgili bir çalışmanız var mıdır, varsa nelerdir?
3. Tutuklu çocuğun ifade ettiği iddialar doğrultusunda Bakanlığınızca ve ilgili makamlarca bir ihmalin olup olmadığına ilişkin sorumlular hakkında idari ve ya adli soruşturma açılmış mıdır, açılmışsa hangi aşamada?
4. Yapılan başvuruda R.D.'nin siyasi tutuklu çocukların bulunduğu koşullar yerine adli koşula konduğuna dair bilgiler yer almaktadır. R.D.'nin siyasi koşu yerine adli tutuklu çocukların koşullarına konulmasının gerekçesi nedir?
5. Şırnak Cezaevleri İzleme Komisyonu, Şırnak'taki cezaevlerine düzenli olarak denetim yapmakta mıdır? Düzenli bir denetim söz konusu ise raporların kamuoyu ile paylaşılmama sebebi nedir?
6. Türkiye'de çocukların kapatıldığı cezaevlerinde çalışan personellerin hizmet içi eğitimlerinde çocuklar ile ilgili hak, ilke ve standartlara dair eğitimler yer almakta mıdır? Personel hangi hizmet içi eğitimleri ne kadar süre ile almıştır?
7. Türkiye'de, hangi cezaevlerinde çocuk koşulları bulunmaktadır? Bu koşullarda kaç hükümlü çocuk ve kaç tutuklu çocuk bulunmaktadır?
8. 2015 yılı içinde kaç çocuk tutuklanmıştır? Tutuklanma gerekçeleri nedir?
9. Türkiye'de çocuk suç ve yaş kategorileri nelerdir?
10. Annesi ile hapishanelerde tutulan 0-6 yaş çocuk sayısı kaçtır?